

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona, egyes szám ára 14 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkor 39. szám.

Nyitlár sora 40 fillér.

Hirdetések nagyság szerint jutnyos árban számítatnak meg.

Utóhangok a jegyzők mozgalmához.

Az a hatalmas jegyzőseger, amely eljött magáért szót kérni a magyar kormányhoz, hogy a tervbe vett közigazgatási reformokkal őra is legyenek tekintettel, neki is juttassanak egy morzsát abból a sokat hangoztatott údvös reorganizációból, élénk megvilágításba helyezze a magyar közviszonyokat.

Itt is szembe találkoztunk azzal a sötét ponttal, mely mint egy nehéz kórság rágódik Magyarországon testén, de csak olykor-olykor veti fel hullámain.

A községi közigazgatás leghatalmasabb fóruma az a falusi jegyző, akinek a válla ugyszólván roskadozik a reá rakott közterhektől, aki egy személyben képviseli a rendőrkapitányt, a polgármestert, ügyvédet, atyai tanácsadót, adóbeszedőt, anyakönyvvezetőt és még a vásárfelügyelőt is, eljött a magyar kormányhoz közjogi és anyagi helyzetén változtatni. Nem ex passzió jött kétségbeesztő helyzetét feltárni, hanem ex offo, a szükség a kénytelenség kergette az excellenciás urak színe elé. És nem nagyhangú követelésekkel lépett elő, csak helyzetének szerény mérlegelesét kérelmezte, hogy javadalmazása szinte abszurdum sokoldalú munkássághoz, kifejtett tevékenységéhez képest. Elmondta mindazt ami a szívében feküdt, elmondta, hogy javadalmazásának javítása nemcsak a magán, hanem a közérdeket is szolgálja, mert lelkiismeretes munkát csak abban az esetben tud végezni, ha az anyagi gondoktól, amely minden felelőségérzettel járó munkának a megelőzője mentesítik. Lépéseiben a sajtó meleg hangja kísérte, sőt megígérték nekik, hogy számukra is helyet szorítanak a javadalmazás javításában és ezzel vége volt a nagy cécónak. Egy pár udvarias parafrázis, egy kis komédia,

egy kis paradé amely közelebb hozott bennünket a nyugati kulturáramhoz, ez talán az egész, amit a reményekkel megrakott monstre-deputáció kivivott magának.

Más kezelésben kellene az ő ügyüket részesíteni, mert olyanokról van szó, akik mindenüket feláldozzák hivatásukért. A kormány-nak oda kellene hatni, hogy megszüntessék báró Eötvös József „A falu jegyzője”-ben vázolt állapotait. Oda kellene hatni, hogy ezt a bajt gyökeresen orvosolják, amely csak úgy képzeltető el, hogyha nemcsak inci-finci ígerekkel halmozzák el őket, hanem ténylegesen államosítják. Helyzetük javítása épen olyan életbevágó kérdése a közigazgatási reformoknak, mint a többi, amelyet a kormány tervbe vett. Amint már fentebb vázoltuk, ha sokoldalú elfoglaltságukba a mindennapi kenyér kérdése is betolakodik, az megbénítja bennük azt a munkaképességet, amely kell, hogy mindent felölleljen és mely annyi felelőségérzettel jár.

Az a monstre-deputáció, amely kérelmével a kormányhoz járult, gazdag tapasztalatokkal tért haza, mert jött és látott, de ezzel még egyengette is neki az utat fölfelé, hangoztatta kérelmének jogos voltát, javadalmazásának silányságát, tarthatatlanságát.

A közönség is rokonszenvvel volt mozgalmá iránt, belátta, hogy a magyar közigazgatásnak ama proletárjaival nagyon mostoha bánásmódban részesülnek, hogy tenni kell valamit az érdekükben és hogy lélekemelő munka vár most a kormányra tekintet nélkül.

Mindenki politikai pártkülömbösgre várta, leste, hogy eme monstre-deputáció hatalmak hanghullamai fognak-e visszhangra találni, fogjak-e méltányolni a közigazgatás proletárjainak jogos kivánságát.

És megindulnak a dikciók, a monstre-deputáció élére állított retorok kivágtak a rezet,

felelmetes, briliáns szónoklatok hangzottak el, kimért pózszerű, de annál hatásosabb stílusban és a deputáció lázasan olvasott az excellenciás urak gondolatábláján.

Es mi volt az eredmény? Nulla a körön, vagy: nesze sem ni fogd meg jól. Csak éppen annyit tartalmazott a válasz: hogy, ha ti tudtok szónokolni, úgy mi is megálljuk a helyünket! Azok a szívlövegek, amelyek a kormány szíve felé lettek irányítva, hogy meglágyítsak azt, visszapattantak anélkül, hogy valami számottevő eredményt értek volna el. Az állanositást kéreinezték és kaptak egy ígéretet, a mely arról szól, hogy 1914-iki költségvetésben a rájuk való számítás is kilátásba helyezik.

De ezzel végeredményben még nincs mindennek eleget téve. Mert a legfontosabb része a dolognak, a „győztem” elmaradt. Ki kellene a képet még ezzel is domborítani, hogy teljesen elmondhassák: veni, vidt-vici.

A kiállítások haszna.

A kiállítások eszméjének Franciaország volt a szülője. Az első kiállítás páratlan és rendkívüli sikert idézett elő erkölcsileg és anyagilag.

Valójában meg csak mukiállítás volt az, de nem tellett bele két év és mukiállítás, országos iparkiállítás, majd később városoké, sőt iparszerinti kiállítások következtek.

Az országos kiállítások egyesítéséből keletkeztek a legnagyobb méretű kiállítások: a világ kiállítások.

Nagyszerű hatással voltak ezen kiállítások azon országok iparának fejlődésére, melyekben azokat rendezték. Franciaország egyes városi fejlődésüket tisztán az iparkiállításoknak köszönhetik, de az egész francia ipar fejlődéséből részt kérnek a nagyszámmal rendezett iparkiállítások.

Az iparosok megmozdultak, hogy ne csak olyant készítsenek, amelyekkel a komámasszony, napamasszony, meg a szomszéduram legyének megelégedve, hanem arra törekedtek, hogy szakmájuk-bau olyan termékeket készítsenek, melyek célszerű-

Tárca.

Háboru után és előtt.

Levél a Balkárról.

Vranja, július közepén.

Itt ülök egy szomorú török kávéház előtt, ahol az emberek csupa agg és harcoképtelen, egymásra néznek és a pillantásaikkal kérdezik, hogy vajon ki lehetek? Jól öltözve, innen a negyvenen; igazság szerint ott kint kéne lennem a harctéren. Rohamot vezényelni; vagy az ágyut tömeggyilkosságra igazítani, vagy leterítettetni az ellenséget. Osszeszagnak az emberek; meglehet, hogy kém, vajon a bolgárok kémje. De látják, hogy a pincérel a siketnémák jeleivel érintkezem és eltalálják mentem, hogy angol haditudósító vagyok és hidegen szemlélem az ó nagy világtörténelmi eseményeket onnan a határról, a közelről, a háboru színteréről.

Egy öreg pap, latin szövegű új testamentumába elmélyedve, ül az egyik sarokban. Odamegyek hozzá és tisztességtudón köszöntöm. Angolul kérdezi, hogy milyen nemzetiségű vagyok és amikor megmondtam, hogy hazám Magyarország, elkezd velem magyarul beszélni. Deákéveinek egy részét — úgymond — Aachában, Németországban töltötte, ahol két magyar teologus is tanult. Nagyon megkedvelték egymást és a magyar fiúk kollegájuk tiszteletére megtanultak szerbül, míg a szerb deak a magyar nyelvet sajátította el.

Az agg lelkiatya pedig mesélt szomorú apróságokat a háboruról.

A balkáni asszony.

Ristovác és Paterica között húzódik a Banjszka patak. Két patericai gazdálkodó, Juon Szendics és Kaspar Oehlawa művelték meg a paterica határát. Az egyik oldalon volt Juon, a másikon Kaspar kis birtokoskájja. Öregek voltak mindketten. Juonnak katonaviselt fiát, Pávelt behívták a háboruba. Aza-

latt a Pável kis gyermekére. Ilica, a Kaspar leánya vigyázott, mert a katona felesége a Pável bevonulása előtt egy héttel meghalt. A gyermeket nagyon a leány szívére kötötte az özvegy ember. Azt mondta neki:

„Ilica, meglátod, a jó isten is megsegít és talán csak egy golyóval jövök vissza hozzád. Ezt a golyót kiveszik a doktorok a lábamból és megint olyan nyalka ember leszek, mint amilyen legénykoromban voltam. Eljössz-e akkor hozzám feleségül?”

„Hogy elmegyek-e, felelte a leány, hiszen ha nem jönél vissza, akkor a kis gyermeked fölnevelésére szánnám az életemet.”

Pável nem tudta, hogy miért olyan áldozatkész a leány; soha közöttük nem volt olyan barátság, amely erre készíthette volna Ilicát. De a leány megadta rá a választ.

„Nohát, tudd meg, hogy ez azért van, mert én nem akarom, hogy ti férfiak azt mondjátok, hogy nálunknál áldozatkésőbbek, különben vagtok. Én is ki akarom venni a magam részem a honfoglalásból. Es ha te az életeddel fizetsz, akkor én azzal fizetek, hogy egy idegen asszony fiát nevelem föl a hazámnak.”

— Lássá, — mondta az ősz pap — az olyan népet, ahol ilyen nagy meg a nőben is a hazaszereget nem lehet olyan könnyen tönkretenni.

Nepitelet.

Azután egy másik dolgot mesélt az öreg.

Most pedig — mondta — majd olyan esetet mondok el, amiből kiderül, hogy a szerb népből még nem pusztult ki az a vadság, amely csak kultiváltaknak a sajátsága. Még a háboru legelején, amikor a négy királyság egyesült a török uralom megsemmisítésére történt, hogy egy félénk szerb fiú, mielőtt még egyáltalában behívták volna katonának, egy éjszaka a falujából, Rabrovóból megszökött. Gyalogszerrrel ment Golubacsig, hogy ott a Dunán atkeljen és a monarchia területén élvezhesse a nagy szabadságot. A holdvilág fényénél összetakolt magának egy tutajt és azon hasra fekve, a két kezé-

vel evezni kezdett a Duna másik oldala felé. Már a folyam partjától vagy husz méternyire lehetett, amikor egy szerb pénzügyőr észrevette. A fián előbb kiáltani kezdett utána és amikor a figyelmeztetésre a szökevény még inkább meggyorsította az evezést, akkor lövöldözni kezdett rá és minden lövés után még ezt a biztatást is kiáltotta utána:

„Gyere vissza, nem lesz semmi büntődásod, ha még most visszatérsz. De jaj neked, ha ép bőrrel jutsz át a tulsó partra, az osztrákok kiszolgáltatnak és itthon akasztófán fogsz csüngen. Gyere vissza, még idejekorán!”

A fiú a folyam közepén ugylátszik meggondolta a dolgot és csakugyan visszajött. A fián át-nézte alaposan a zsebeit, de semmi csempészett tárgyat nem talált nála. Mi okon vállalkozott hát erre a veszedelmes kalandra?

— Bizonyára cigaretta volt nálad és azt megsemmisítetted, vagy a vízbe dobtad — rivalt rá a pénzügyőr.

A fiú égre-foldre esküdzött, hogy mir hónapok óta nem volt cigarettája.

— Hát akkor miért akartál átevezni a tulsó oldalra?

A megszeppent legényke száján kiszaladt a végzetes szó:

— A katonaság elől akartam megszökni!

Több nem kellett a szerencsétlenségnek. A fián otthagya az őrhelyét és a fiut vasra verve vitte a község házába.

Másnap már mindenki tudott a szökési szándékról. A büntést kivitték a közeli erdőbe. Először végigvesszőzték, azután minden asszony leköpte. A fához kötött fiának a fulét, az orrát és az ujjait megcsontították és végül egy kétféjű sast tetováltak a kinoktól elalélt fiatal ember mellére. Amikor ezzel is készen voltak, akkor előlépett egy idős férfi és ezt mondta neki:

— Most pedig átmehetsz az osztrákokhoz!

Igy bünteti a szerb nép gyáva fiait.

ség és külső szépség tekintetében egyaránt megfeleljenek egy modernkorral haladó ember izlésének és követelményeinek. Az iparosnak sohasem jutott volna eszébe készítményeinek tökéletesítése, ha arra a kiállítás nem sarkalta volna. Ez a tökéletesítés arra bírta a hasonló szakmabelieket, hogy azok még jobb és tökéletesebb termékeket készítsenek, mely törekvés mindig újabb és újabb, leleményesebbnél leleményesebb előállítási módokra vezette az iparosokat. A célzesebb és csinosabb termékekről a kiállításon vett tudomást a fogyasztó, mert ott együtt látta mindazon cikkeket, melyekre szüksége volt, s melyeknek előnyeit felismerve kényelmének emelése céljából megszerzett. Az ipari termékek tökéletesítése, mely a kiállító iparosok egészséges versengésének eredménye, már magában nagy előnye az iparkiallításoknak. E versengés eredménye a fogyasztás emelkedése lett.

Nálunk a céh-rendszer megszűnte óta abban maradt remeklést csak iparkiallításokon láthatunk. Így lesz a kiállítás a jó izlés és műforma terjesztővé, miközben számos kézműiparág fejlesztésére gyakorol jótékony befolyást.

Nemkevesebb nagy előnye az iparkiallításnak, hogy az iparosokat saját erejük megismerésére tanítja. Ez fontos körülmény, mert semmi sem oly veszedelmes, mint az egyoldalú iparüzés. Gondoljuk csak el, hogy milyen káros volna az, ha a fa megmunkálásával foglalkozó iparos mind csupán asztalokat készítené. A honi ipar előmozdítására szükséges mindenekelőtt a jelen állapot ismerete — mondá Kossuth Lajos az első országos kiállítás megalapításakor.

Megbecsülhetetlen az a haszon is, mely az erkölcsi sikert ért iparkiallítások kiállítóira hárul. Az iparkiallítások előnyeinek és hasznának nagy vonásokban való vázolásában még az ipari munkásoknak és inasoknak felébresztett tehetség sugallta fokozott munka kedvét említjük fel oly hatásként, melyek csak azért jelentkeznek, mert a kiállításon való részvétel és feltunni vágyás ezt bennök felébresztette.

Városi ügyek.

2250 913.

Felhívás.

Felhívom Kőszeg város közönségét, hogy a kath. elemi fiú iskolában f. evi aug. hó 4-én megnyitól és a hó végéig tartó gyümölcsfeldolgozó és a konyhakertészet körében vágó ismeretéseket tartalmazó tanfolyamra, mely ingyenes, minél számosabban jelentkezzenek. Az előadások délelőtt 8—12-ig és délután 2—5-ig tartanak. Jelentkezni lehet az iskolában a szaktanítónőknél.

Kőszeg, 1913. július hó 30-án.

A polgármester szabadságon:

Jambrits Lajos, v. főjegyző h.

1916 913.

Hirdetmény.

A kolera behurcolása elleni védekezés.

Mint hogy az ország határához közeli vidéken a kolera fellépése megállapított, figyelmeztetem a város lakosságát az általános köztisztaság szigorú betartására, különösen az udvarokon és a kutak körül, a nyilvános helyiségekben szigorúan betartandó óvintézkedésekre, a szállástadó vendéglősök és magánlakaskiadók, de rokonokat vendégül fogadókat is, hogy az ideérkezőket a rendőrhatalóságnál azonnal bejelentsek.

A rendőrség arra lett utasítva, hogy a köztisztaságot házról házra járva ellenőrizzék s hol idegeneket elszállásolnak a megtörtént jelentkezésről meggyőződjenek, s a mulasztókat a büntetési eljárás megindítása végett feljelentésék.

Kőszeg, 1913. évi július hó 30-án.

Kőszegi József rendőrkapitány

Az árvaház felavatása.

A vasutas szövetség hivatalos lapja a jövő vasárnap itt lefolyó vasutas árvaház felavató ünnepélynek programját a következőkben teszi közzé:

Tisztelettel értesítjük a vasutas társadalom összes tagjait, valamint az árvaházunk iránt érdeklődő jóakarókat, hogy a „Vasutas Szövetség” árvaházát Kőszeg szab. kir. városában 1913. augusztus hó 10-én fogja ünnepélyesen felavatni.

Programm:

Augusztus hó 9-én: este 8 órakor a város főterén a kőszegi polgárság tiszteletére térenyelő és dalos szerenádval egybekötött ismerkedési estély.

I. Augusztus 10-én: délelőtt 9 órakor istentisztelet a róm. kath. plébánia templomban.

II. Találkozás délelőtt 9.45 perckor a főterén és felvonulás az árvaházba.

III. Az ünnepély kezdete délelőtt 10 órakor az árvaház diszterében:

- Hymnus (dalárda).
- Elnök üdvözi a megjelent vendégeket.
- A kormány, egyházak, hatóságok és vasutak képviselőinek beszéde.
- Ének (dalárda).
- Ünnepi beszéd és az árvaház átadása: tartja Faludi József ügyvezető igazgató.
- Az árvaház átvétele Rodig István árvaházi igazgató által.
- Szózat (dalárda).
- Az intézet megtekintése (kalauzolás mellett).

IV. Ebéd 1 órakor délután a Mulató étteremben (teríték ára 4 kor.) Akik a társas ebéden részt nem vesznek, azoknak étlap szerinti étkezésre rendelkezésre áll:

Strac-szálló, Szarvas-szálló, Kovács-szálló és a többi vendéglők. A területekre való igényt Kőszegi József rendőrkapitány címére Kőszegre kerjük legkésőbb augusztus hó 5-éig levelben bejelenteni.

V. Délután 5 órakor kirándulás a Kalvaria-hegyre (20 perc. ut) a város látképeinek megtekintése céljából, onnan kirándulás a sörkertbe (15 perc. ut) a tűzoltóság ünnepségére. Belépő-díj nincs.

VI. Indulás vissza: Találkozás a főterén este 9 órakor.

Jegyzet: Tudomásra adjuk vendégeinknek, hogy augusztus 9-én délelőtt 10.35 perckor Budapest keleti p. u.-ról külön vonat fog indulni Kőszegre, amely Kelenföldön 1 perccig, Bicskén 1 perccig, Komáromban 7 perccig, Győrben 28 perccig tartózkodik. Győrre érkezés 1 óra 28 perckor délután, indul 1 óra 55 perckor. Vaszaron 2 perccig, Pápa 2 perccig, Celldömölk 9 perccig, Porpác 1 perccig és Szombathelyen 25 perccig tartózkodik. A vonat Kőszegre délután 5 óra 55 perckor érkezik.

Mindazok, akik éjjeli elszállásolásra igényt tartanak, ezt legkésőbb augusztus hó 5-ig levelben jelentsek be Kőszegi József rendőrkapitány ur címére Kőszegre. Megjelölendő, hány ágy szükséges és mikor érkezik a szállást igénylő.

A különvonat szerelvénye Kőszegről vasárnap este 10 órakor indul vissza Budapestre. A vonat Győrig mindenhol megáll, Győrből 3.49 perckor indul, megáll: Komáromban 7 perccig, Bicskén 6 perccig, Kelenföldön 19 perccig tartózkodik. Érkezése Budapestre hétfőn reggel 7.10 perckor.

A rendezőség.

Helyi hírek.

A londoni orvosi kongresszura utazott ma dr. Lauringer János, korházi és járási orvos. Távollétében dr. Havas Gyula helyettesíti.

A vasutas árvaház helyi bizottsága mult vasárnap alakult meg. Elnökké Fruchtl Ele kir. tanácsos, nyug. üzletvezetőt, jegyzővé Kőszegi József rendőrkapitányt választották. A bizottság havonként egyszer fog ellenőrzést gyakorolni, de a bizottság tagjai egyenként bármikor is tehetik azt s tapasztalataikat a havi ülésen terjesztik elő.

Eikoltozós Fojta Vilmos, a mindig fiatalos kedélyű nyugalmazott vasutas, ki több éven át volt városunk lakója, Sopronba költözött. A mindig nyughatatlan nyugalmas az itteni népfőlkelő irodában vállalt mellékeresetűl irodatiszti állást s ezt a foglalkozást annyira megszerette, hogy most, midőn a népfőlkelő parancsnokságot Sopronba helyezték át, oda is követi. A viszontlátásra! Azért mondjuk, mert biztosra vesszük, hogy visszatér. Nem talál ő Sopronban, annyi sok jó táncosnőt! —

A vasutas vendékek elszállásolása nem megy olyan könnyen, mint azt az eddigi tapasztalatok után hittek. Sok a nyaraló vendég a városban s így igen sok család nem teljesítheti az ilyen alkalommal máskor meg nem tagadott szívességet, másrészt meg sok nyaraló foglalta le a kapható lakásokat. Ilyen körülmények között annál nagyobb elismerés illeti azokat, akik megis szívesek voltak vendégek befogadására vállalkozni s remélhető, hogy ha a f. hó 5-en lejárt jelentkezési határidőre az eddig jegyzékbe vett lakások száma nem lenne elég, ugy a város közönségében meg fogják érteni, hogy az érkező vendégek, a város, a közönség vendégei s a hagyományos vendégszeretetet nem fogják megtagadni akkor, ha az elszállásolási bizottság megis kénytelen lesz hozzá fordulni.

Megjött a vadászat ideje, a lelkes nimródok minden esztendőben nehezen várt időszak, mikor újra hozzáfoghat a kedves és testedző szórakozáshoz, a szabad természetben való üditő barátságához, no meg, legyünk őszinték, az asztalra kerülő eledelnek némi változása sem megvetendő, már t. i. amennyiben hozzájuthatnak, mint hogy folyton emelkedésben van az apró vad értéke is, tekintve kivitele óriási nagyságát s így a mi piacunkra is legfeljebb csak az kerül, amit a mi nimródaink neki juttatnak s az sem egészen, mert a közvetítő kereskedelem sokat von el ebből is. Vadászaink közül eddig a következők váltották meg vadászejnyeiket: Szerdahelyi Károly, Hertelendy Kálmán, Rusa Béla, Szabó György, Chernel István, Chernel Miklós, Némethy József, dr. Stür Lajos, Czeka Gusztáv, Unger Elek, Klasánszky János és Alán, Kőszegi József, Küttel Dező, dr. Havas Gyula, Takács Béla, Budaker Károly, Bass Rezső.

Sport. A körmeneti football klub érkezik ma ide a helybeli Sport Egylet csapatával való mérkőzésre, mely a Vásárteren délután fél 5 órakor kezdődik.

A tűzoltó-ünnepség, ha kedvező időjárás lesz, nagyszabású ünnepélyre fog kialakulni, mert nemcsak a közönség tömeges részvétele van biztosítva, hanem az aznap itt tartózkodó vasutas vendégek száza is meglátogatják e kerti ünnepélyt.

A vasutas szövetség köszönete. Rendőrkapitányunk vállalta magára a mult évben idehelyezett vasutas árvának felügyeletét, az ő előterjesztése alapján létrejött ideiglenes internátusban. Az iskolaév letelével megszűnővén ezen tisztség, a vasutas szövetség központi árvaházi választmányja a következő levéllel tisztelte meg: „Szövetségünk által az elmúlt tanévben Kőszegen elhelyezett vasutas árvák megfelelő nevelését és ellátását első sorban az a körülmény tette lehetővé, hogy az illető gyermekek gondozásának irányítását kapitány ur volt szíves elvállalni. Az ezzel járó terhes fáradozásait ezúttal ugy a vasutas szövetség, mint az árvák nevében is hálálisan köszönjük s szíves tudomás vétel végett közöljük, hogy a nemes készségű cselekedetével a magyar vasutas társadalom érdekében kifejtett oda-

adó és eredményes közreműködéséért Szövetségünk árvaházi bizottsága f. é. július hó 10-én tartott ülésében kapitány urnak jegyzőkönyvileg őszinte köszönetet szavazott. Tolnay Kornél elnök, Lorber József titkár.

A városi tanács esütörtökön a rendőrkapitány által előterjesztett jelentésre és indítványra ülést tartott, melyen a vasutas árvaház felavató ünnepélyére érkező vendégek fogadtatása s főleg elszállásolása ügyével, valamint a volt Netter ház főtéri területének sürgős rendbehozatalával foglalkoztak. Mint hogy elegendő ingyenszállást felajánló nem akadt, a rendőrkapitány felhatalmazást kapott lakások kibérlésére, szintugy a szombat esti főtéri ünnep rendezésére, a polgármesterhelyettes helyettese pedig intézkedett a tényleg faluvégi állapotnak sürgős megszüntetésére, mely sehogysm illik a tömeges rácsosparkos város keretébe s nem lehet elegendő esodálni, hogy tühették meg ezt ennyi ideig.

Városszépítés. Az Arpád-teret sürgősen parkirozzák. Két esztendei várás után valóban megérett arra. — A városháza homlokzatáról lekopogtatják a régi vakolatot és ujjal eserélik fel. Nagy sietve történik a munka, csak hogy a vasutas ünnepre készen legyen. Hogy az ilyen gyorsan teljesített munkának kétes az értéke, azt elgondolhatja mindenki. Városházánk e tatarozás által aligha nyer annyit, mint amennyit talán ezzel a forszírozott munkával annak tartósságát illetőleg veszíthet. Azt sem tudjuk fel fogni, hogy miért találták ezt olyan nagyon sürgősnek? Talán a város közepén szegyenkező takerék-pénztár előtti hepehupás, olgyepesedett, valóságos cigányfaluvégi állapotnak a megváltoztatása nem sürgősebb? Ezt bizonyára észre veszik az idegenek, a városháza falazatát aligha. Pedig ezen elhagyatott tórsegnek planirozása legfeljebb néhány napi napszámba és néhány szeker kavics és fővénybe kerül. Sajátságos, hogy ilyen szembeötlő dologban nem intézkednek.

A hidak építése ugylátszik lassusági versenyben történik. Nem sikerült megtudnunk, hogy mikor kell azokat átadni a forgalomnak, de annyit látunk a munkateltjesítésből és az alkalmazott munkanerő mennyiségéből, hogy a vállalkozónak nem nagyon sürgössé teheték, vagy hogy elnézik neki, talán azt gondolván, hogy az Urston sem teremtetten egy nap alatt a világot. Hiszen jól tudjuk, hogy változtatlanul tovább forog a világ, ha a kőszegi hidak pár héttel később készülnek el, — de bántó dolog az, hogy nálunk az ilyen munkálatok körül nem biztosítják a határozott terminusra való átadást. Azt pedig csak nem hisszük, hogy azt a feleslegesen oly hatalmas naggyá épített új hidat, mar a vasutas árvaházra való tekintetből is, nem előbbi határidőre kötelezték volna elkészíteni? Hogy miképen lehetett volna e hidak építésénél legalább 20.000 koronát megtakarítani, majd elmondjuk máskor. Addig csak szenvedjük el a hidak lassu építéséből származó közlekedési akadályokat türelemmel, hiszen egyebet ugysm tehetünk.

A kir. jarasbirosag honapjelenek kerdese meg most sincsen eldöntve. A két hónapal ezelotti közgyúlesen nagyon sürgősnek tárgyalták s mindenáron azonnal akartak benne végleges határozatot provokálni, azonban több felszólaló meggyőzte a képviselőtestület többséget arról, hogy ilyen kérdésben, mely a város építésrendjével s szabályozásával kapcsolatos, nem tanácsos olyan felületesen eljárni s akkor abba állapodtak meg, hogy a város főterét is befoglaló egyszerű vázlatot készíttetnek, melyen a városmajor és környékének helyzete az utcanyitás figyelembevételével feltüntetett legyen s tekintettel a sürgösségre, pár nap mulva megtartandó rendkívüli közgyűlés egybehívását ajánlották. Megis olyan terveket rendeltek meg e célra, melyek nem néhány nap alatt, de még most sem készültek el s eltekintve a felesleges költségektől, az ügy még most is elintezetlen és ha ilyen tempóban folytatják, akkor még sokáig gyönyörködhetünk a városmajor düledező kerítésének szépségében, melynek csak az a szerencséje, hogy nem — magántulajdon.

Az új közbághid tervvázlatát mutatta be a héten Opaterny műépítés és további adatokat gyűjtött a végleges tervek és a költségvetés elkészítésére, melyhez igen értékes külföldi tanulmányokat gyűjtött a jeles műépítész, a Frigyes laktanyák tervezője és építővezetője. Ugy halljuk azonban, hogy 150.000 koronára költséggel jár a legmodernebb berendezésű hűtőkamara közvágóhidnak felépítése. Ennyi összegre aligha talál fedezetet a vágatási illetékekből, — hogy pedig a város még ráfizessen, arra aligha lesz kedve, viszont ha a vágatási s egyéb díjakat felemélik, mérszáróink azonnal felszoktatják a husárákat. Tudunkkal 10—15.000 lakósu városokban jóval kevesebb összegért is tudtak a közegészségügy legkényesebb feltételeinek megfelelő közvágóhidat építeni s így az itt is sikerülhet. Különben Opaterny építésben igen ügyes szakembert ismerünk. Ha a vállalat pénzügyi részét és a mostani drága pénzpiacot is figyelembe veszi, majd megtalálja a városunknak megfelelő kedvezőbb megoldást is.

A vasuti indóház építése a befejezéshez közeleg. A jóval megnagyobbított esarnok már most is érezteti a szükségletnek jobban megfelelő nagy arányait. Jól esett tapasztalunk, hogy egyik mult számunkban közzétett nézetünk az emleletes épület-rész szárnyaló mindkét oldalú földszinti traktusok szemet sértő aránytalanságáról, kellő méltánylásra talált. Ezen épületrészek homlokzatfőfalait most emelik mintogy egy méterrel s az elért szépségeti hatás már is kielégítő módon érvényesül s kellemesebb összhangzatba juttatja a régi szegényes kis indóházunk elég jó sikerült átalakított épületét.

Az új csendjéből. Olyan iramban száguldott pénteken éjjel egy szürkelovas egyfogatu a városon végig, hogy dícserejére vált volna a mentőknek, vagy a tűzoltóknak, ha a vesz színhelyére sietnek. Ez a villamosjárszó egyfogatu azonban csak azzal foglalkozott, hogy minél kevesebb idővesztéssel elszállítson néhány jövedvő iparospolgárt a korcsmából a kávéházba. A repülő szürke a bor hatásától erősen rángatott gyepő kellemetlenségétől nekivadulva — pedig neki a mulatozásból csak annyi jutott, hogy óraszám elhagyatottan és elcsigázva állt a korcsma előtt, — nekiment az Arpad-teri új cementkerítésnek és azt alaposan meg rongálta. Ezért persze még több gyepőráncigálás járt ki a szegénynek és mivel az egész dolog az éjcsendjét is megzavarta, a rendőrség megtette feljelentését. Most azután vigyázatlan hajtásért, kárterítésért, a fogatnak felügyelet nélkül hagyásért, éjjeli csendzavarásért kell felelőségre vonni epen olyanokat, akiknek ipari hivatásukban éppen éjjel otthon a helyük.

Gyümölcs- és zöldség földolgozó tanfolyam nyílik hétfőn a katolikus elemi iskola tornyában. A földmívelődési miniszter e célból három szaktanítónót küldött ide több hétre. Tetz Lujza okleveles gazdasági tanítónót és Kriza Ágnes, Gyura Karba segédtanítónókat. Teljes felszerelést is küldött ide a minisztérium szakosztálya, úgy hogy a tanfolyam sikeres elvégzésére minden elképzelhető eszköz rendelkezésre áll s ezeknek a megismerése is felette érdekes. Teljesen ingyen tanítják a gyümölcs egyszerű s tartós befőzését, aszalását és egyéb kihasználását, a főzelékféléknek konzerválását s e körül igen sok hasznos tudnivalót. A tanfolyamnak nemcsak az a célja, hogy bármely polgári állású háziasszonyok és lányok elsajátítsák az e körüli sok célszerű és kipróbált tudnivalókat, hanem, hogy a mi gyümölcstermő vidékünkön a gyümölcs nagyobb értékesíthetőségét is előmozdítsa s így a gyümölcs-főzeléktermelés jövedelmezőségét is emelje, amint az külföldön is nagyszerűen bevált. A minisztériumban ezen ügyosztálya élén a mi kedves földünk, Stegmüller Maria igazgatónő áll s az ő érdeme, hogy sok város közül az ő szülővárosa kapta meg ezt a nagyszerűen berendezett több hetes teljesen ingyenes tanfolyamot. Kár volna hölgyeinknek ezt nem kellően méltányolni. Olyan ügyesnek senki sem mondhatja magát, hogy e téren elért újabb vívmányokból ne tanulhasson. A jó pap is holtig tanul. Ne resteljük kérem a tanfolyamon való részvételt. Az mindenesetre csak hasznos lehet bárkire is. De ne csak az úri családok vegyenek ebbe részt, hanem a szőlő- és földmívelő családok nőtagjai is. Az itt szerzett tapasztalatokat igen jól értékesíthetik gazdaságukban. De lokalpatriotizmusból is kell tömegesen résztvenniük. Ugyan mi véleménye lenne a mi kiváló földünknek, ha a nekünk juttatott tanfolyamot nem is látogatnák kellően. Milyen furesza helyzetbe jutna ő, mikor más városokból tömegesen jelentkeztek és ő mégis ideirigálta, mert úgy érezte, es úgy is van, hogy e vidék különösen hivatott arra, hogy e kitűnő foglalkozás előnyeit akár a hazatartás, akár a jobb gazdasági kihasználás érdekében kiaknazzák. Közérdekből kérjük az összes családokat, karolják fel ezt a holnap kezdődő tanfolyamot és iratkozzanak be minél többen.

Lakasraziát tartottak e héten Szombathelyen a hatósági orvosok és ennek folytán több lakás, műhely és üzlethelyiség azonnali kilakoltatását rendelte el a hatóság. El lehet képzelni, hogy milyen állapotok lehettek ezek, mert hiszen a hatóságok a kilakoltatást igazán csak a végső szükségben mondják ki. Hát vajjon nálunk Kőszegen nem lenne szükséges hasonlóan eljárni? Még csak raziát sem kellene tartani. Ismeri ezen türethetetlen állapotokat az orvos is, a hatóság is. Csakhogy éppen tulságosan elnézők, jószívűek, könyörületsek s pusztá figyelmeztetéssel is velük elerni azt, amit a világ fenállása óta csakis erőlyel és szigorúsággal lehet elerni.

Leghajo vonult át a város felett tegnap délután 3 óra után. Wienerneustadt irányából jött több száz méter magasságban s az erős szel dacára lassan haladt Rohonc irányába.

Nyiltterező városi alkalmazott. Kéry József erdőőr, akit saját kerelmére s családja érdekében helyeztek át a felső erdőből a közszegfalvi erdőlakba, azért mert hurcolkodási költségeit a polgármester ki nem utalta s a képviselőtestület sem szavazta meg, egyik helyi német lapban előljáróit kritizáló és támadó cikket tett közzé. Nagy meggondolatlanság volt ez tőle s azoktól is, akik ahelyett, hogy szándékáról lebeszéljék, még segédkezet nyújtottak neki. E miatt most fegyelmi eljárást indítottak meg ellene s bárhogyan védekezzen, maga a cselékmény olyan, hogy az feltétlenül büntetendő.

Nyári hagyóroknek mai napon esketik fel a hegyfelügyelő által bejelentett következő alkalmazottakat: Preisz Ferenc a Kálehgraben, Kappel Mihály a Laner, Zwaller János a Steiner, Koczor János a Szabóhegyi, Lamp János a Günser és Kappel Károly a Satzengraben dűllőben.

Vidéki hírek.

Házasság. Báró kásonyi Bornemissza Gábor és kir. kamarás leányát, Ilda bárónőt augusztus hó 4 én délelőtt 10 órakor vezeti oltárhoz gr. Csáky Iván Szepesvármegye örökös főispánja és a szepesi főpüspök celebrálja báró Bornemissza rohoni kastélyának kápolnájában, a polgári kötést pedig Rusa Béla községi főszolgabíró végzi.

Elhunyt esperes. A soproni evangélikus egyházközség esperese, Brunner János, vasárnap délelőtt

66 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt esperest kedden temették el Sopronban nagy részvét mellett.

Vármegye bizalma. Békassy István főispán Vasvármegye törvényhatósági bizottságát augusztus hó 11 én délelőtt fél 10 órára rendkívüli közgyűlésre hívta egybe, amelynek egyetlen tárgya Tisza István gróf és kormányának bemutatkozó levele es ezzel kapcsolatban beadott bizalmi indítvány. A rendkívüli közgyűlést szombaton, augusztus hó 9-ikén délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében az állandó választmány ülése előzi meg.

Városi közgyűlés. Szombathely város képviselőtestülete augusztus hó 7-én tartja legközelebbi közgyűlését. A közgyűlés nevezetes tárgya lesz az onálló törvényhatóság érdekében való újabb állásfoglalás, a város számadásainak, az új nyugdíjszabályzatnak tárgyalása.

Rohonczi báró főhadnagy balesete. Magrendítően komoly baleset érte hétfőn délután Rohonczi Imre báró huszárfőhadnagyot. Rohonczi délután 5 óra tájban lovásza kíséretében kilovagolt a pinkafői vonal felé s a Perint patak mellett esedékesen ugrott. Közben átakarta ugratni a Perintet, de a makrancos lo megbokrosodott s egy hirtelen rántással gazdáját levette magáról. Az esés oly szerencsétlenül történt, hogy a főhadnagy jobb lábára zuhant, aminek következtében lábszársontja eltörtött. Irtózatos fájdalmak gyötörték Rohonczi bárót, akit nyomban beszállítottak a csapat kórházba. Itt ápolás alávetették és megállapították, hogy felgyógyulásához két-három hónapi időtartam szükséges, de mint az orvosok megállapították, a csontszilánkok oly szerencsétlenül törtek, hogy a láb teljes épsége is veszedelemben van.

Pótlék a kórorvosnak. A belügyminiszter Sarlay Vilmos borostyánkői kórorvosnak 1200 helyi pótléket engedélyezett.

A rohoni aranyifjúság mulatsága. Ma vasárnap a rohoni aranyifjúság táncmulatságot rendez a Stiegler-féle vendéglőben a rohoni szépsítő egyesület javára.

A rótréndeki vasuti állomást bővítik. A pályaudvar körüli területeket szélesítik ki további sínpárok elhelyezésére. A nagy áruakodó forgalom tette szükségessé.

Erdőri szakvizsgák Szombathelyen. A földmívelésügyi miniszter értesítette a vármegyét, hogy október 20-tól kezdődőleg erdőri szakvizsgákat tart illetékes hatóságaival Szombathelyen és a vizsgálat céljaira kérte a vármegye nagytermének átengedését. A vizsgálatra jelentkező erdőri okmányokkal felszerelt kérvényüket szeptember hó 30-ig tartoznak beadni a szombathelyi erdőfelügyelőségnek.

690 százalékos pótdó. Deneslak község elhatározta, hogy az iskolaépítés 27.850 koronát kitevő költségét egy évi pótdóban kivetí és a község lakosságára nem kevesebb, mint 690 százalékos községi pótdót ró iskolaépítés címén.

Kövev termes Sopten. Ugy látszik, hogy Vasvármegye valóban a jobban termő vidékek sorában fog helyet foglalni. Az időjárás miatt való ijedezés nem mindenütt volt helytálló, ellenben vannak a vármegyének igen buján termő pontjai, ahol esodálatosan jól fizet a gabona. Ilyen helye Sopte is, ahol a cukorgyári uradalomban egy hold földön tizennyolc métermázsza buza termett. Az urodalomban már javában esépelnek s most már megállapítható, hogy nemcsak a buza, hanem a többi gabona nem is ilyen hálás volt a cukorgyárhoz. A rozs is, meg az árpa is olyan kiválóan fizetnek, hogy átlagosan egy hold földre 16-17 métermázsát lehet számítani.

A cukorgyár gazdasági vasutja. Rothermann és Patzenhoffer nagybirtokosok a vassurany-salfu megállóhelyre kiépített gazdasági vasutató lözsemű korvasutat és a közszegfalvi birtokhoz esatlakozó gazdasági vasutat akarnak létesíteni. A betervezett terveket a kereskedelmi miniszter a tárgyalások alapjául elfogadta és elrendelte a közigazgatási bejárás megtartását.

A szombathelyi közegészségügyi kerület. Annak idején megittuk, hogy a belügyminiszter az országot közegészségügyi kerületekre osztotta. Az egyik közegészségügyi kerület székhelyéül a miniszter Szombathelyt jelölte ki. Most megtörtént a kerületek beosztása is, amely szerint az összes törvényhatósági városok is be lettek osztva kerületekbe. A belügyi közlöny tegnapi száma közli, hogy Baranya-, Fehérvás-, Somogy-, Tolna- és Zalavármegyék, valamint Székesfehérvár és Sopron törvényhatósági városok is a szombathelyi kerülethez fognak tartozni.

Vadászok napja. Augusztus kezdődik a fegyveradó és a vadászvizsgázvány körül keletkezett bonyodalmak igen sok régi vadászt megfosztottak vadászati jogától azon az alapon, hogy a vármegye egy régi szabályrendelete értelmében vadászvizsgázványt csak választópolgár kaphat. Igaz, hogy ezt a szabályrendeletet annak idején a miniszter megsemmisítette, de azóta új szabályrendelet nem készült és a régi, megsemmisített szabályrendelet változatlanul érvényben van. Ilyen körülmények között igen sok vadászember, aki nem gondolt arra, hogy más vármegyében, vagy járásban való választójogosuitságát a maga rendőrhatalóságánál igazolja, elesett a vadászati igazolványától. A vármegyén azonban előzőekenyen korrigálják ennek a visszasságnak kellemetlenségeit és napok óta valóságban blankettaszerűen intézik el az így lemaradt vadászok vadászvizsgázolását.

Megszarolta az anyját. Horváth János caki lakos március 16-án ellátogatott anyjához és pénzt kért tőle. Mivel az öreg asszony nem volt hajlandó pénzt adni, a fiu lefogta az anyját, zsebéből erőszakkal

kivette a szekróny kulcsát, majd felnyitotta a szekrónyt és belőle kivette a megtakarított 142 koronát. Horváth Istvánné ezért feljelentette fiát a bíróságon. Pénteken volt ebben az ügyben a főtárgyalás a vármegyei bíróságon. A bíróság Horváth Jánost zsarolás vétségében mondotta ki bűnösnek és az enyhítő körülmények figyelembe vételével két heti fogházra ítélte. Az ítélet végrehajtását a bíróság a novella alapján felfüggesztette.

Csendőrszere került betörők. Jánosházán és környékén az utóbbi időben különféle betöréseket követtek el ismeretlen tettesek. A csendőrség szorgalmasan nyomozott a bűnösök után, míg végre tegnap sikerült a betörések elkövetőit Kovacs Gábor zalabéri illetőségű molnárségél és Kappel Samu községi illetőségű rosvott multu csavargó személyében elespíteni. A betörőket a csendőrség átadta a celldomölki járásbírósnak.

Verekedés. Károvi Sándor és Lajos meszlani gazdaemberek tegnap délelőtt valami gyámsági peruknek a celldomölki szolgabíróságnál történt tárgyalás után az utcán összeszólalkoztak, aminek a vége természetesen parázs verekedés lett. A verekedőket feljelentették.

Kölcsönösen elverték egymást. A nagyeszmetői korcsmában mulatozott Torontó József perenyi jómódú gazda. Mikor már alaposan leitta magát, a vendéglős kitessékelte az utcára. Torontó ezen annyira felduhadott, hogy a vendéglősnek esett és utlogolni kezdte. A vendéglős sem volt kíméletes a gazdával szemben és az utlogokra alaposan radaplázott. Valóságos harc folyt közöttük teljes végkimerülésig. A verekedésben mindkettőn súlyosabb sérüléseket szenvedtek. Tegnap aztán kölcsönösen feljelentettek egymást a csendőrségben.

Anyak figyelmebe százszorosán csak azt lehet ajánlani, hogyha gyermekük a 4-5 hónapot elérte és az elválasztás ideje következik, tanulmányozzák a Phosphatine Falieres-sel való táplálást úgy, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermekétáplálás gondjai és feladataival tisztában legyenek. Biztosítani a gyermek erőteljes fejlődését, jó esonképződését és a fogzás sima lefolyását a Phosphatine Falieres alkalmazásával lehet a legjobban. E kitűnő tápszer már nem szorul dícséretre, kapható minden gyógyszerárban.

A japánok gyakorlati érzeke

azonnal fellamarta az új

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

BERNARDINER

Heti krónika.

A papa nagybeteg. Romából jelentik, hogy a pápa néhány nap óta fokvó beteg. Érelmeszesedése aggasztóan rosszabbodott. Az orvosok a sürü rohamok miatt senkit sem engednek a papához. Ejjel táviratozzák Romából, hogy a betegségről szóló hírt a pápa környezetében megérfolják.

A hadügyminiszter a királynál. Lovag Kroatin hadügyminiszter mai kihallgatásáról a következőket jelentik: Az audiencian minden valószínűség szerint szóba került az ujonlétszám küszöbön álló szaporítása s ezenfeül a hadügyminiszter jelentést tett az őszi nagygyakorlat előkészítéséről, valamint a balkáni válsággal összefüggő katonai kérdésekről. Személyi vonatkozású ügyekben is tett előterjesztést a hadügyminiszter. Döntő elhatározás azonban nem történt, amit az is bizonyít, hogy lovag Kroatin 3 nap mulva megkezdí negy hétre terjedő szabadságát.

Autonóm Macedóniát! Előkelő diplomáciai helyen úgy tudják, hogy Bulgária a bukaresti tanácskozás azzal a követeléssel lép fel, hogy Macedónia autonómiát kapjon. Nines azonban rá kilátás, hogy ezt a követelést teljesítik, mert a többi tárgyaló fél mind ellone van. Minthogy továbbá a balkáni birtokállomány rendezése alig lehetséges Drinápoly kérdésének megoldása nélkül, el kell készülni arra, hogy

Öt napos fegyverszünet. A békekonzferencia első ülése szerdán megtörtént. Majoreszku minisztere relnök

